

امراض زنان

در بحث امراض مربوط به جنس سه قسمت مورد بحث و بررسی قرار می گیرد:

۱- امراض زنان

۲- امراض مردان

۳- امراض مشترک بین زن و مرد

برای تشخیص بیماری های زنان ابتدا به تشریح رحم و تخمدانها می پردازیم.

تشریح رحم:

رحم که جمع آن ارحام می باشد در کتب طب سنتی بیچه دان نامیده شده است.

بافت شناسی: بافت رحم در نرمی و سفیدی شبیه عصب می باشد. الیاف عصبی

فراوان دارد و نیز دارای شریان و ورید بسیار است.

محل قرارگیری: جای آن در زیر ناف بین مثانه و روده مستقیم می باشد.

شکل رحم: شبیه آلت مردان به شکل واژگون می باشد. طول آن به اندازه ۱۲-۶

انگشت می باشد.

رحم از اجزاء مختلف تشکیل شده است.

۱- گردن رحم:

بین نفس رحو فرج قرار دارد. (معادل واژن در طب کلاسیک) در بیخ گردن رحم دردو طرف دومنفذ وجوددارد که بسیار باریک هستندو منی زنان از طریق این منافذ وارد رحم می شود و به علت تنگی مجاری در یکزمان مقدار زیادی منی دفع نمی شود بلکه کم کم و به دفعات با تکرار جماع منی دفع می شود. به همین دلیل انزال در زنان دیرتر از مردان است. و بر خلاف مردان که پس از انزال به دلیل وسعت منافذ دچار ضعف می شوند این حالت ضعف در زنان پدید نمی آید.

گردن رحم در ظاهر شبیه غضروف است اما در باطن نرم و گوشتی می باشد تا باعث بروز آسیب به قضیب نشود و مانع دخول نباشد. گردن لیفی النسج و دارای شکنج فراوان است تا طویل و قصیر و عریض و تنگ گردد و انبساط و انقباض در هنگام ادرار کردن، نزدیکی و وضع حمل آسان باشد و دچار آسیب نشود.

۲- دهانه رحم یا فم رحم

دهانه رحم در برخی زنان مایل به راست و در برخی متمایل به چپ می باشد. همیشه بسته است خصوصا هنگام حاملگی. اما هنگام جماع این دهانه کمی باز می شود تا بتواند منی را جذب کند.

۳- نفس رحم

شبیه یک مثانه با قعر وسیع می باشد و طول آنهم به اندازه عمقش می باشد. رحم نابالغ از مثانه کوچکتر است ولی بعد از بلوغ و شروع قاعدگی، به اندازه مثانه می شود و موقع حمل از این هم بزرگتر شده ولی بعد از اتمام بارداری به حالت اولیه بر می گردد.

نکته: جرم و جوهر رحم حس ندارد ولی فم یا دهانه آن دارای حس فراوان است، علت بی حسی جرم و جوهر رحم این است که موقع ریختن خون حیض و یا از سنگینی جنین اذیت نشود.

لایه های رحم

شبهه یک مثانه با قعر وسیع می باشد و طول آنهم به اندازه عمقش می باشد. رحم نابالغ از مثانه کوچکتر است ولی بعد از بلوغ و شروع قاعدگی، به اندازه مثانه می شود و موقع حمل از این هم بزرگتر شده ولی بعد از اتمام بارداری به حالت اولیه بر می گردد.

نکته: جرم و جوهر رحم حس ندارد ولی فم یا دهانه آن دارای حس فراوان است علت بی حسی جرم و جوهر رحم این است که موقع ریختن خون حیض و یا از سنگینی جنین اذیت نشود.

لایه های رحم

رحم از دو لایه درونی و بیرونی تشکیل شده است و رگهای فراوان دارد که در محل اتصال این رگها به جرم آن، پستی و گودی های فراوان ایجاد می شود که به آن نقرات رحم گویند و خون قاعدگی هم از همین نقرات خارج می شود.

در رحم دو تجویف در سمت راست و چپ قرار دارد که تعداد تجویف یا خانه های رحم در هر حیوانی به شماره پستانهای آن حیوان است. انسان دارای دو پستان است پس پستانهای رحم نیز دو تا است و عمدتاً یک بیچه می آورند و ندرتاً دو تا و به ندرت بیشتر از دو تا.

اعصاب رحم:

عصبی از مغز به رحم آمده و به آن حس و حرکت میدهد.

شریان و ورید:

شریانی از قلب به رحم می آید تا حرارت و رطوبت غریزی را به رحم برساند و از کبد هم وریدهایی برای تغذیه و تنمیه و دفع خون فاسد از طریق حیض و نفاس به رحم می رسد.

فعل رحم:

فعل آن آبستن شدن و نیز تصفیه خون و تغذیه جنین می باشد.

ویژگیهای رحم سالم:

۱. ریزش کافی در دوران قاعدگی

۲. توانایی پذیرش نطفه و تبدیل به جنین

پرده بکارت:

در دهانه فرج قرار دارد. شبیه غشاء میباشد و وسط آن منفذ باریکی بریا خروج ادرار وجود دارد، هر چه دختر بزرگتر شود، این پرده وسیعتر می شود. خصوصاً اگر بلغمی مزاج بوده و مزاج مرطوب داشته باشد. رفع بکارت به منزله پارگی این پرده می باشد.

تخمدانها:

از گوشت سفید غددی چرب تشکیل شده است و دارای عروق، شرابین، عضلات و غشای لیفی و رباطی می باشد که آنرا در بر گرفته است. مجاری آن با دماغ، نخاع، قلب و کبد پیوسته است.

کار آنها پختن منی است.

ماده اولیه تولید منی فضله هضم چهارم است که نحوه تولید آن به این شکل است که طبیعت یا قوه مدبره بدنی بعد از تقسیم غذا به اعضاء اندکی از آن غذا را به صورت اضافی نگه می دارد و آنرا به اوعیه منی می فرستد. این فضله مانند سایر فضولات غذایی واجب الدفع نیست بلکه لزوم دفع آن به جهت بقای نوع است. به همین دلیل تخلیه آن از راههای نامناسب ممنوع است و افراط در تخلیه آن هم موجب ضعف در کلیه اعضاء و قوا و ارواح می شود.

علت سفید بودن رنگ منی این است که در طول مسیر و در بیضه ها نضج و استحاله به صورت سفیدی پیدا می کند. (شبیه شیر در پستان) به همین دلیل مبالغه در جماع و یا ضعف در بیضه ها باعث می شود که منی سرخرنگ خارج شود.

مسیر تخلیه منی:

از نظر بقراط منی از دماغ به واسطه دو رگ در پشت گوش به نخاع می آید و بعد به کلیه و نهایتاً به بیضه می رسد و در طی این مسیر شعبه هایی از عروق ریسه و غیر ریسه به آن می رسد. شاهد این موضوع آن است که قطع دو رگ پشت گوش باعث قطع تناسل می گردد. شاهد این موضوع که از تمام اعضاء هم رگی به آن می رسد این است که بعد از استفراغ آنفتور و ضعف در همه اعضاء و خصوصاً اعضاء ریسه را موجب می شود.

انثیین در زنان مشخص و آویخته نیست. بلکه پنهان است و به دو طرف فرج اتصال دارد. (آیه فلینظر الانسان مما خلق، خلف من ماء دافق، یخرج من بین صلب و الترایب. به ارتباط بین پستان اشاره می کند).

تکون جنین از منی زن و مرد با هم است. حکما اعتقاد دارند که قوه قاعده در منی مرد است و قوه منقعه در منی زن. مثل مایه پنیر و شیر. اما برخی اعتقاد دارند که قوه قاعده و منقعه هم در منی زن است و هم مرد.

خون قاعدگی:

حیض معتدل، حیضی است که از نظر مدت، کیفیت و کمیت معتدل باشد که سبب تندرستی و صلاح زنان است.

حیض معتدل در هر ماه یکبار اتفاق می افتد اگر بیشتر و یا کمتر از یکبار باشد معتدل و طبیعی نیست و عامل ایجاد بیماری هاست.

زمان شروع قاعدگی:

اولین زمان شروع قاعدگی از نظر ثابت بن قره ۱۰ سالگی و آخرین زمان آن ۱۴ سالگی است. اولین زمان یائسگی ۳۵ سالگی و آخرین زمان آن حدود ۶۰ سالگی است. کمترین ایام پریود دو روز و بیشترین آن هفت روز است. البته در مورد مسایل شرعی آن باید به سراغ علمای دین رفت نه اطبا.

قاعدگی به موقع، سالم و بدون اشکال، زن را از تمایل جنسی افراطی باز می‌دارد. از نظر ابن سینا اندازه میانگین خون حیض که برای زن دلیل باروری است این است که در هر ۲۰ تا ۳۰ روز یکبار به حیض افتد، اما اگر کمتر از ۲۰ روز و یا بیشتر از ۳۰ روز باشد این قاعدگی غیر طبیعی می‌باشد. بند آمدن پریود زن را شبیه مردان می‌کند. آمدن شیر در سینه زن بدون نیاز و دلیل، آذیر بند آمدن خون قاعدگی است.

علت بروز قاعدگی در بدن زنان:

مردان بدن قدرتمند تر و توانمندتری نسبت به زنان دارند و توانایی هضم، جذب و دفع نیز در بدن مردان بیشتر است. ضمناً قویتر بودن سوخت و ساز در مردان باعث می‌شود تا فضولات کمتری در بدن آنها تولید شود و فضولاتی هم که تولید می‌شود از راههایی مثل ادرار، مدفوع و عرق راحتتر دفع میشود. اما به علت ضعف مزاجی در زنان و عدم توانایی تصرف کامل در مواد دفعی برخی از این مواد از طریق خون قاعدگی دفع می‌شود.

اختلالات قاعدگی:

۱. اثرات ناشی از سردی بیش از اندازه:

الف: افزایش میزان خونریزی

ب: ناباروری

ج: سقط جنین

د: کم توانی فرزند

۲. اثرات ناشی از گرمی

الف: ناباروری به علت سوختن نطفه

ب: کاهش میزان خونریزی

ج: افزایش میزان خونریزی به دلیل غلبه خون

محسنات رحم:

از محسنات رحم این است که تنگ، خشک و گرم باشد.

بیماریهای اختصاصی زنان:

این بیماریها در دو زیر شاخه مهم مورد بررسی قرار می گیرد:

۱. امراض سینه

۲. امراض رحم

امراض رحم:

در کتب طب سنتی از امراض مختلفی یاد شده که ما از آنها نام برده و تعدادی از آنها را مفصلاً مورد بررسی قرار می‌دهیم.

۱. ناباروری (عقر): که به دلیل سوء مزاج رحم رخ می‌دهد که یا ساده است و یا مادی، رخ می‌دهد و هر کدام از آنها هم به گرم، سرد، خشک و تر تقسیم بندی می‌شود.

۲. سقط مکرر

۳. سختی ولادت

۴. احتباس مشیمیه و موت جنین

۵. احتباس نفاس

۶. رجاء

۷. افزایش خونریزی رحمی (کثرت طمث) که در ایام قاعدگی و غیر ایام قاعدگی مورد بحث قرار می‌گیرد.

۸. زخمهای رحمی (حاد و یا مزمن)

۹. خارش رحم

۱۰. بواسیر رحم که شبیه بواسیر مقعد است.

۱۱. شقاق رحم که شبیه شقاق مقعد است.

۱۲. سیلان رحم یعنی بر آمدن رطوبت از رحم

۱۳. سیلان منی زنان که منی زنان سپیدتر و با قوامتر از منی مردان است و درمان آنهم شبیه سیلان منی مردان می باشد.

۱۴. بند آمدن قاعدگی (احتباس طمث)

۱۵. رتق که به معنی وجود چیزی زاید بین فرج و فم رحم (سرویکس) یا در فرج و یا در فم رحم.

عوارض آن عبارتند از:

ضایعه در فرج: مانع دخول قضیب

بین فرج و فم: مانع دخول تام

در فم رحم: ممانعت از خروج خون حیض

درمان رتق با دستکاری است.

۱۶. نتوء رحم: که به معنای بیرون زدگی رحم می باشد. علامت آن درد عظیم در ناحیه عانه، کمر و مقعد می باشد. رعشه و خروج جسم نرمی از فرج جزء علایم آن است.

درمان: جا انداختن رحم بعد از تخلیه امعا از طریق حفنه و تخلیه مثانه از طریق مدرات

۱۷. میلان رحم یعنی مایل شدن رحم به جانبی که از طریق لمس مشخص می شود.

علامت آن درد موقع نزدیکی و گاهی احتباس ادرار و مدفوع می باشد.

۱۸. ورم رحم: که دو دسته ورمهای سرد و گرم وجود دارد.

۱۹. دیبله رحم: که نوعی ورم مزمن می باشد.

۲۰. سرطان رحم: نشانه آن صلابت و حرارت و ضربان و درد که گاهی تا ناحیه سینه می آید و نیز پشت پا متورم می شود درمانپذیر نیست.

۲۱. اختناق رحم:

۲۲. اجتماع آب در رحم که علامت آن احتباس حیض است و حالتی شبیه استسقاء زقی (تجمع آب در امعاء)

۲۳. نفخه رحم: نشانه آن تورم و انتفاخ عانه است به همراه درد. در دق آوازی شبیه طبل پدید می آید. (شبیه استسقاء طبلی)
درمان آن شکستن باد است.

احتباس حیض

تعریف: حبس شدن خون حیض

سبب: چندین علت برای آن شمرده شده است.

۱. قلب خون: فرد کم خون است و خون قادر به جاری شدن نیست.

علائم آن: لاغری، ضعف، زردی رنگ، گرسنگی شدید، تعب مفرط، تقدم امراض محلله (فرد قبلاً دچار بیماری شده که رطوبات بدنش را تحلیل برده است، تقدم استفراغات (مثلاً فرد فصد کرده است و خون بدنش کم شده است)

علاج: با هدف تقویت بدن و تولید خون، باید غذاهای خونساز مثل تخم مرغ نیم برشت وئشوربای مرغ و گوشت گوسفند جوان، شیر و شیرینی، استراحت، خواب و حمام مرطب تجویز می شود.

نکته: اگر در حمام به اندازه ای بمانیم که نوک انگشتان پیر شود آن حمام مرطب نیست بلکه مجفف یا خشک کننده است.

۲. غلظت خون: وقتی خون غلیظ شود دفع آن مشکل می شود. در این مواقع دو سوال مطرح می شود.

۱. محل غلظت: در رگ یا بعد از رگ

۲. علت غلظت: سرما یا مخلوط شدن خلط غلیظ با خون

علامت: سفیدی و سستی بدن، کبودی رگها، (فرد سفید و تپل است اما رگهای دستش مشخص و تیره است)، ادرار زیاد، مدفوع بلغمی، هضم ناقص، خواب سنگین، در این حالت اگر فرد پریود شود خون حیض بسیار رقیق است.

علاج: درمان کلی رقیق کردن خون می باشد. ابتدا به بیمار ادویه رقیق کننده خون مثل زیره، زنیان، سیاهدانه و تخم کرفس داده می شود تا خون رقیق شود و نیز می توان آبنبی از مواد زیر تهیه نمود تا فرد در آن بنشیند. این مواد عبارتند از شوید، مرزنجوش، پونه، سداب، بابونه، اکلیل الملک (ناخنک)، صعتر یا آویشن و سایر مواد دارای بوی خوش که باید جوشانده شود و تا داغ است صاف شده و بعد از خنک شدن فرد

داخل آن بنشینند. چون رحم بوی خوش را حس می کند و بوی خوش آنرا تقویت می کند.

مرحله بعد، تحلیل بردن ریاح است. که این کار از طریق کمپرس انجام می گیرد که نمک داغ یا ارزن داغ روی موضع قرار می گیرد. و یا فرد روی آجر داغ می نشیند که با این کار ریاح از بین می رود و یا ادویه های ذکر شده را سوزانده و دود آنرا به رحم می رسانند.

بعد از آن فصد صافن و حجامت ساقین بسیار موثر است. زمان انجام حجامت ساقین بعد از رقیق کردن خون و دو روز به نوبت حیض مانده می باشد.

روش دیگر استفاده از بادکش مقعده (بین دهانه مهبل و مقعد) می باشد که در این محل چند روز قبل از ایام پریود بادکش قرار داده میشود که باعث می شود کلیه فضولات از اعالی به اسافل کشیده می شود و مشکل فرد برطرف می گردد.

طرح درمانی آزموده شده موسسه تحقیقات حجامت ایران در این موارد به صورت زیر می باشد:

در گرم مزاجها:

۱. حجامت عام
۲. حجامت ساکرال
۳. حجامت پوییس
۴. مصرف رازیانه و عسل به مدت ۴۰ روز
۵. دوسین ۱ تا ۳ قاشق مرباخوری در روز

۶. بادکش و حجامت ساقین

۷. فصد صافن و بازلیک

و اما در سرد مزاجها:

۱. بادکش گرم کتف ۷ مرحله

۲. بادکش تخمدان و کمر ۷ مرحله

۳. استفاده از بلغم زداها

۴. حجامت عام و ساکرال و در صورت نیاز فصد صافن

۵. مصرف رازیانه و عسل به مدت ۴۰ روز

۶. ترک سردیها

۳. انسداد دهانه رگهای رحمی به علت حرارت، برودت، یبوست که باید تعدیل مزاج

صورت پذیرد.

اگر به خاطر حرارت مجفف مقبض باشد دارای علائم زیر می باشد:

التهاب و خشکی رحم و گرمی ملمس

درمان: بیمار باید شیر خشت، سماق، مغز تخم کدو، نبات، خبازی، پنیرک، و بادیان را

کوبیده و باعسل مخلوط کرده و به صورت شیاف واژینال استفاده نمایند. یا اینکه

خرفه را جوشانده و شیره کشی نمایند و به پنبه آغشته نموده و داخل واژن قرار دهند.

اگر ناشی از برودت باشد علایم آن به صورت سفیدی رنگ، سردی رگها و تفاوت نبض می باشد.

درمان: مصرف ادویه های گرم کننده ملطف مثل چای دارچین و زنجبیل و زعفران خوراکی

اگر ناشی از خشکی و یبوست باشد، خشکی فرج و رحم و لاغری بدن وجود دارد که باید از رطوبت بخشها استفاده نمود.

نکته مهم: رحم یک عضو شریف است که سوء مزاج آن به تمام بدن سرایت می کند. دیگر اینکه داروهای باز کننده حیض باعث سقط جنین نیز می شوند.

۴. ورم رحم: این بیماری به غیر از علایم مربوط به خود باعث احتباس طمث (حیض) نیز می شود. درمان آن نیز از معالجه کلی ورمها پیروی می کند.

۵. انسداد دهانه رگهای رحم به دلیل وجود زخمی که خوب شده و دهانه رگها را بسته است.

درمان این حالت ممکن نیست اما برای این که فرد مبتلا از مضرات آمنوره در امان باشد باید مرتباً از پاک کننده ها استفاده کند و ورزش نماید. در ضمن انجام فصد هم ضروری است.

پس با توجه به مطالب یاد شده در می یابیم که انجام فصد و حجامت برای افرادی که هیستریکتومی کرده ان ضروری است.

۶. رتق از علل دیگر احتباس طمث می باشد که در مورد آن توضیح داده شد.

۷. سمن و فربهی (چاقی) مفرط:

درمان آن تلاش جهت لاغر کردن فرد می باشد. برای این کار بهتر است در زمانی که فرد بناست پریود شود فصد رگ صافن انجام شده و نیز از داروهای باز کننده قاعدگی و اطرینفل صغیر هم می توان استفاده نمود.

کثرت طمث (هیپر منوره)

تعریف: افراط در خون حیض که اگر در غیر زمان قاعدگی باشد به نام استحضه نامیده می شود.

کثرت طمث دو صورت طبیعی و غیر طبیعی دارد.

اگر طبیعی باشد، مفید است و بیماری های مضر با آن دفع می شود. البته این در کسانی است که ریاضت نمی کشند و زیاد ورزش نمی کنند و به خوبی هم غذا می خورند. اما نوع غیر طبیعی که مشکل یا در رحم است و یا ناشی از بیماری های خون می باشد.

مشکلات رحمی عبارتند از:

۱. بواسیر رحم، شقاق و خارش رحم:

وقتی در بدن امتلا پدید آید، خون بواسیر شروع به ریزش میکند. این خونریزی گاهی زمان مشخص دارد و درایام پریود اتفاق می افتد و یا زمان نامشخص دارد و به شکل قطره قطره خارج می شود.

خون بواسیر معمولا سیاه است و با سردرد، درد کبد، طحال و سایر احشاء همراه است.

درمان این بیماری عموما مشکل است.

۲. خونریزی به دلیل سختی زایمان و یا زوال بکارت:

تشخیص آن آسان است و درمان هم با به کار بردن ماد قابض مثل روغن گل صورت می گیرد.

۳. عفونت رحم (قرحه رحم)

درد ضربانی شدید، اخراج خون یا چرک یا هر دو با هم، گاهی تب و عطش و زردی رنگ چهره وجود دارد.

قرحه ممکن است داخل رحم و یا داخل واژن وجود داشته باشد.

علت قرحه: به دلیل علل خارجی مثل ضربه و سقط و یا علل داخلی مثل زایمان سخت، ریزش خلط سوزاننده و خورنده به داخل رحم و یا ایجاد یک زخم داخل رحم به وجود می آید.

از روی رنگ خون می توان تا حدودی به علت قرحه پی برد.

الف: خون خالص سرخ: دلیل انشقاق عروق است که هنوز چرکی نشده است.

ب: خون سیاه خالص همراه با درد شدید نشانه تاکل و خوردگی است.

ج: خون شبیه آبی که در آن گوشت را شسته باشند، همراه با درد کم دلیل بروز عفونت و یا ذوب شدن گوشت جرم رحم است.

درمان بر اساس وجود یا عدم وجود چرک متفاوت است. در هر صورت باید اصلاح تغذیه صورت پذیرد.

۴. گشاد شدن سر رگهای رحم:

علت آن یا درونی و یا بیرونی می باشد. اگر درونی باشد در اثر سوء مزاج گرم و خشک، سرد و خشک و یا سوء مزاج تر اتفاق می افتد. که در این مورد رگها نازک می شود.

اگر علت بیرونی باشد در اثر بروز زخم و آسیب، افتادن و مانند آن رخ می دهد. تدبیر آنها از طریق برطرف کردن علت سوء مزاج است و درمان زخم هم شبیه درمان قرحه می باشد.

۵. ضعیفی تن و رگها:

در این موارد خون صاف خارج می شود و فرد درد ندارد اما گاهی دچار صرع (سردرد) می شود. علت سردرد مشارکت رحم با معده و دماغ می باشد. خونی که از ورید خارج می شود سیاه است و آنچه از شریان خارج می شود سرخ تر، گرم تر و درخشان تر است.

علاج آن: معمولا درمان احتیاج ندارد مگر آنکه از حد بیرون برود و زانوها سست شود و رنگ چهره زرد گردد که در این موارد بهتر است فصد انجام گیرد.

کثرت طمث به علت مشکلات خونی:

به دو دسته تقسیم می شود:

۱. بسیاری قوت خون: در این مورد همه تن قوی است و خون بسیار می باشد و طبیعت هم مقدار زیادی از آن را دفع می کند. در این حالت آثار امتلا مشخص است. علاج آن تقلیل خون از طریق فصد است و فصد باسیلیق و صافن انجام می وشد. محکم بستن سینه ها، و قرار دادن بادکش زیر سینه ها برای انحراف مسیر خونریزی تاثیر دارد. همچنین به کار بردن شیافهای بند آورنده خون حیض نیز اثر دارد.
 ۲. تنگی خون که به دلیل غلبه صفرا و یا بلغم می باشد. اگر غلبه صفرا باشد حرارت تن و چهره وجود دارد که برای درمان باید از صفرا زداها استفاده کرد. در مواردی که غلبه بلغم وجود دارد گوشت فرد نرم و لخت است. خون رقیق و آبناک است. گرم نیست و فرد رطوبت لزج از خود دفع می کند. در این حالت هم باید از بلغم زادها استفاده نمود.
- نکته مهم اینکه هر گاه بارندگی زیاد شود خون حیض زنان زیادتر می شود.

روش شناسایی خلط غالب در خون حیض:

فرد باید شب تا صبح پارچه ای تمیز را با خود داشته باشد. صبح آن پارچه را در سایه

قرار دهد تا خشک شود و آنرا نگاه کند:

اگر زرد بود خلط صفرا غلبه دارد

اگر آبگون بوده و میل به سفیدی داشته باشد خلط بلغم غلبه دارد

اگر خون با چرک آمیخته بود، نشانه وجود قرحه است.

عوارض افراد طمث

۱. هضم نادرست طعام

۲. تغییر رنگ چهره

۳. غلبه صفرا به دلیل کاهش خون

۴. بی اشتهایی به دلیل غلبه صفرا

۵. بروز درد در ناحیه پشت به علت خشکی و کشیدگی اعصاب آن موضع

طرح درمانی موسسه برای درمان هیپرمنوره و پلی منوره:

۱. بادکش زیر سینه ۷-۱۴ بار

۲. بادکش گرم کتف ۷-۱۴ مرحله

۳. بادکش مثلث کتف ۷-۱۴ مرحله

۴. فصد در مراحل اولیه

۵. غذای گرم و قابض و مقوی

۶. خیسانده تخم بار هنگ دو قاشق غذاخوری هر روز صبح با روغن بادام یا

کنجد و یا گل سرخ

۷. دم کرده گیاه بومادران یا عرق آن روزی یک استکان تا ۴۰ روز

۸. حمول کردن ادویه گرم مثل زنجبیل، دارچین و فلفل با روغن فندق

۹. خوردن روزانه ترکیبی از بادرنجبویه و تخم رازیانه هر کدام سه درم و گلقد

عسلی ده درم

۱۰. در صورتی که بیمار شوهردار است باید او را به برقراری ارتباط جنسی تشویق

کرد و اگر شوهر ندارد، توصیه به ازدواج نمود.

۱۱. برقراری لینت مزاج از طریق خوراندن منضجات مثل شکر سرخ یا مسهلات

قویتر

۱۲. خوراندن آش و سوپ و نخوداب و نیز گوشت کبک، مرغ، دارچینی و زیره به

عنوان غذا به بیمار

۱۳. پرهیز از عطریات

۱۴. عدم تناول اشیای رطبه و لین و لبنیات و ماست و مواد ترش مزه و خوراکیهای

سرد غلیظ و سبزیجات

ب: اگر حرارت غالب باشد:

علائم آن قرمزی چهره، سرگیجه، استفراغ، احساس گرمای زیاد در رحم، سر و تب

می باشد. در این مورد مصرف گرمی بخشها صحیح نیست، بلکه درمان باید به شکل

زیر باشد:

۱. فصد باسیلیق
 ۲. حجامت ساق با خونگیری
 ۳. مصرف ادویه سرد که میل جنسی را کاهش می دهند و میزان منی را کم می کنند. مثل شربت نیلوفر با شیره خشخاش یا شیره تخم خرفه
 ۴. بوییدن کافور و صندل و نیلوفر موقع نوبه
 ۵. حجامت عام و فصد صافن موقع نوبه که مفیدتر از فصد دست است.
 ۶. قرار دادن بادکش زیر ناف برای کشاندن مواد از مغز به سمت پایین
- ج: اگر علت احتباس طمث باشد
- درمان شبیه درمان احتباس حیض است که با برقراری قاعدگی مشکل بیمار هم برطرف می گردد ضمناً فصد صافن یا باسیلیق در این موارد مفید است و استفاده از ادویه قاعده آور اثر بخش است.

طرحهای درمانی موسسه تحقیقات حجامت ایران برای درمان مشکلات شایع زنان:

دیسمنوره:

۱. بادکش تخمدان و کمر ۷ مرحله
۲. عرق رازیانه و عسل ۴۰ شب
۳. حجامت عام یک مرحله
۴. دم کرده گل گاوزبان
۵. ترک حمام دردوران پریود

۶. ترک مصرف سردیها در دوران پرئود

فببروم:

۱. بادکش تخمدان و کمر ۷-۱۴ مرحله

۲. استفاده از عسل واژینال ۷-۱۴ شب

۳. مصرف عسل واژینال

۴. حجامت عام، ساکرال، و پویس هر دو هفته یکبار

۵. درمان تکمیلی با فصد بازلیک که در صورت لزوم تکرار شود.

۶. دوسین ۳-۱ قاشق غذاخوری

۷. ارضای جنسی

۸. ازدواج زود هنگام

۹. حاملگی به موقع

۱۰. حمام نرفتن موقع پرئود

امراض سینه:

این بیماریها عبارتند از:

۱. کمی شیر

۲. زیادی شیر

۳. ورمها و کشیدگی ها

۴. بسته شدن شیر در سینه

۵. توده ها و کیستها

این بیماریها در تدابیر شیردهی بحث خواهند شد.